№ 81. Neue Jüdische Zeitung. II. Jahrgang.

נייע ייִדישע צייטונג

דיא „נייע ייִדישע צייטונג" ערשיינט יעדען מאָנטאג אונד דאָנערסטאג.

פּראָנומעראַציאָן - פּרייז:
גאַנציאָהריג 7 פל. — קר.
האַלביאָהריג 3 „ 50 „
פיערטעליאָהריג 1 „ 75 „

דיא רעדאַקציאָן אונד אַדמיניסטראַציאָן בעפינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואָהין אויך דיא פּראָנומעראַציאָנס-געלדער צו שיקען זינד.

אינזעראַטע ווערדען ביילייגט בעזאָנדערע.

ב"ה בודאפעסט, כז' שבט **Budapest, Donnerstag, 16. Feber 1882.** שנת תרמ"ב לפ"ק.

דער קריעג אים זידען — אונד רוסלאנד.

ביא געלעגענהייט דער יעטציגען בעוועגונג אים זידען אינזערער מאָנאַרכיע, בעשאַפטיגט מאַן זיך אַללעמאָל ניכט יא זעהר מיט דעם קריעג צוישען צאַר רוסלאנד מיט דעם פעראַלטעסטען צאַר רוסלאנד. אונד מאַן געלאַנגט צו דער איבערצייגונג, דאַס דיעזעס פעראַלטעסטע ניכט נאָכיג אין אַרדענונג דיא. טראָטץ דער בעקאַנטען ערקלעראונגען דעס גראַפען קאַלנאָקי אין דען דעלעגאַציאָנען, לויט וועלכען ווירד אין ברידערליכער איינטראַכט מיט רוסלאנד לעבען, איזט עס אָפּפענבאַר, דאַס דיא אַלטע שפּאַנונג צווישען רוסלאנד אונד אָסטערריַיך - אונגאַרן באהד ווידער איינפּרעסען דרופּען, יא מאַן שפּריכט בערייטס דאַפּאַן, דאַס אין גאַנצליכן (שפּריט) צווישען דיזען ווידער נאָר ניכט אינמאָגליך איזט. זא פיעל געבען איבערגענעם אייך דיא רוסישען צייטונגען צו, דאַס אין רוסלאנד געגענוואַרטיג צווייערליי פּאַרטייען עקסיסטירען, אונד צוואַר דיא ליבעראַלען, דיא דען פּרעדיגען דאַבען וואַללען, אונד דיא אַנדערען נאַנגטען פּאַנסלאַוויסטען, דיא דען קריעג פּרעדיגען, דיא פּאַנסלאַוויסטען-פּאַרטייא איזט דיא מאַכטיגע, אונד ווער דיא פעראַלטעסטע אין רוסלאנד קענענט, ווירד ווייסען, דאַס איינע פּאַרטייא אין רוסלאנד זא לויט אונד קעק ניכט זין דאַרף, וועגען מיט דער רעגיערונג דערוועלבען דיא מאַכטהאַבער ניכט אינפּרעשטאַנדען זינד. עס איזט מיטהין אינצווישען אַללעדאָפּ, דאַס דיא פּאַנסלאַוויסטען דעפּהאַלבען זא קעק זינד, ווייל זיא פּאַן אַנדען אינטערעסען ווירדען אונד דיעזער אומשטאַנד מאַכט דיא זאַכע זעהר בעדענקליך.

עס איזט יאַהר יאַהר, דאַס גערעס, דער לייטער דער רוסישען פּאָליטיק, ביא יעדער געלעגענהייט בעטריעט אונד בעשיאָרט, ווי עהרליך ער עס מיט אָסטערריַיך מיינט. — יאַהר איזט יא אַללעגער, דאַס גערעס אַמטליך דען בעקאַנטמאַך, אינפּרעשאָמטען טרינק-שפּרוך דעס גענעראַלס שקאָבעלעפּ לייגען גע-שטאָרבען דאַז. — אבער מאַן דאַרף ביא אַללדעם ניכט פּרעגען, דאַס גענעראַל אינגאַנטיפּפּ הייטע אין רוסלאנד מיסטער דעס אינגאַנגס איזט אונד גענעראַל אינגאַטיפּפּ איזט אין פּרעסעגער אַנפּאַלליאָטס אונד בעזאָנדערע לעבעלינג דעס צאַרס. דיעזער גענעראַל אינגאַטיפּפּ אַלזאָ, דער אין רוסלאנד פּרייא שאַלטען אונד וואַלטען דאַרף, האַט דיא פּאַנסלאַוויסטען-פּאַרטייא אַן אינער דינעס שטיצע גע-נאָממען אונד עס ווירד אַלזאָ ניכטס אַלס גע-העטצט גיגען אָסטערריַיך-אונגאַרן, וואַהרענד דיא ליבעראַלע פּרייעדענס-פּאַרטייא, דיא פּאַר אינעם קריעגע וואַרנט אונד אויף דיא אינגע-הייערען גלעבאַהרען הייזייזט. פּאַן דיזען פּאַנסלאַוויסטען זאַגאַרט פּרעפּאַלגט ווירדען, אין דען גראַסערען שטאַדטען רוסלאנדס האַבען זיך אַבגעראַלע פּאַנסלאַוויסטישע קאָמיטעעס גע-בילדעט צור אינטערשטיצונג דער רעוואָלוציאָנאַרען. דיא דאַממעלן גערעט אינטערשטיצונג דער אַישאַדישען זידען, דיא זיא אויך מיט גענעריַיע אונד וואַפּפען פּרעדיגען, יא, וואַס נאָך מעהר! אין קיעוו, אָדעסאַא אונד מאָסקוּיא האַבען זיך זאַגאַר פּאַרטייען ווערבונגס-קאָמיטעען גע-בילדעט, וועלכע פּרעדיגען פּיר דיא הערען-עזעגאַיונגען אַ צוזאַממענטראַממלען.

דיא בערטבע פּאַס דרייגנס-שוישלאַטען בע-שטאַטיגען אַממער וויעדער. דאַס דיא רעוואָלוציאָנאַרע איינע פּאַרטייבע מיליטאַרישע אַנפּיהרונג האַבען, וואַס בעווייזט. דאַס רוסישע אָפּפּיציערע דאַרף מטאַרבעטישען, יא פּרעלטיעט זאַגאַר, דאַס גענעראַל שאַבעלעפּ וועלכסט דיא פיהרונג דער רעבעללען אָבערעהמען זאָלל, דיעס איזט יעדאָך בלאָס אין גערעכט.

מאַן דאַרף זיך אַלזאָ ניכט טרייען לאַסען בעטרעפּפּס דער רוסישען פּרינצעסינ. דאַס גאַנצע איזט איינע קאָמאָדיע אונד פּר עס בעשטעהט קיין צווייפּעל דאַרטבער, וואָס מאַן פון-שער פּרינצעסינ אַלטען דאַרף. דיא לייטענ-דען קרייזע אין אָסטערריַיך-אונגאַרן זינד דענאָך אויף דאַס אַנטרעטען אַיגענע אינטערעסען אונד דיא אַנדערע אַנגעגאַנגען אונס אונד רוסלאנד צו בעשטעהטן קיין צווייפּעל דאַרטבער, וואָס מאַן גענען יעדען פּאַרטייען פּרידער.

דער בארען יאַזאַנאָוויטש האט בעשלאַסען, אונס אונד אונזערע פּערבינדעטען פּאַן הערצעגאָווינא אונד באַסנין מיט דער צייטאַלטערען מ-ליטאַר-מאַכט גראַסען שטאַטען צו פּערבינדען אונד אונס צור עגטאַגונג פּאַן אונזערען פּרייהייט-בעשטעהונגען צו צווינגען, ווי זינד פּעסט עגטשלאַסען, אונס גגען יעדען פּאַרטאַרש דער טרייפּפּען צו פּערטהיידיגען. אַס פּאַללע, דאַס ווי אַללע אַס קאַמפּפּ-פּלאַטצע מאַדט בלייבען דאַללען, ווערדען אונזערע בר-דער אים מאָנטענעגרע, הערצעגאָווינא, באַסנין סערבען אונד אַלט-סערבען אונס ראַבען אונד דיא באַלקאַן-שטאַאטען מיט דעם גראַסען רוס-שען ריַיכע ווערדען דיא מיליטאַרישע אונד דיא פּאַלקס-קראַפט מיט דען אָסטערריַיך-אונגאַ-ריַישען טרייפּפּען מעגסטען. ווי קאָנגען אונס אַל-לין ווידער מיט דען וואַפּפען, נאָך מיט דער אָסטערריַיך-אונגאַריַיש-ריַישען אַרמעע מעג-מעסטען, אבער דאַרף נאָטט דער גערעכטיגקייט איזט מיט אונס. דיא נאַציאָנאַלען שטאַאטען מיט-שטיַישטען אונזערע גערעכטע זאַכע, זאַממט-ליכע פּרייהייטבעגענדען אַללקיר ווערדען אונס מאַראַליש אונד מאַטעריעלל אינטערשטטצען. דיא עגגלישע נאַציאָן איזט אינער דעם גראַסען לבעראַלען אונד שטאַאטסמאַנגע גלאַדשטאָאַנע ווירד דיא בעפרייאונג אַללער באַלקאַן-אַללקע-פּאַן דער פּרעמדען הערשאַפּפּ. דער רוסישע קאַיזער אַלעקסאַנדער III. אונד זיין ערסטער ראַטהגעבער, דער פּרעסאַפּפּטער דעס פּרידענס פּאַן סאַן שטעפּאַנאָ, דער גענעראַל אינגאַטיעפּף, דזנד אינזערעס בעפרייאונגס-קאַמפּפּס זעהר גע-וואַגען, דער פּרעסס נאַכשטאַנד אַנגעגעגרא, אינטער דעסטען אבער-קאַמפּמאַדאַ ווד 3 יאַהרע גגען דיא טרעמדע קאַמפּפּטען, איזט פּיר דיא אינטערשטיצונג אונד דיא מיליטאַרישע הילפּע גגוואַנגען.

ווד וועלקאַן-יאַזאַנאָוויטש! דאַס בלוט, וועלכעס פּיר דיא בעפרייאונגס אינזערער רעכ-טע אונד פּיר דיא בעפרייאונגס אַללער סערבען גגפּאַסטען זין ווירד, זאַלל אויף דיך גגעאַסטען ווערדען אונד אויף דיא אינגגען, דיא דיך צום פּערטייידיגונגס-קאַמפּפּ גגזעגדעט האַבען. בר-דער פּאַן באַסנין, הערצעגאָווינא, דאַלמאַציען סערבען, מאָנטענעגרא אונד אַלט-סערבען! מטה אונד אויסדויער. אַללעס אונס גגעגרס-בעוואַהרען פּאַן דיא קרייזאַשצע אונד זיד-הערצע-וואַווינא, דיא נאַציאָנאַלען עגגסטע צו פּער-טהיידיגען! גרס דען בריידערן דעס פּלוטס גגוואַ אין רוסלאנד אונד אַס שוואַרצען מעערע! גרס אין דיא בולגאַרען, סערבען, רוססען אונד אַללע סלאַוען; אַס נאַמען דעס אַללמאַכטיגען! נאָטט דער גערעכטיגקייט, דיא ווירדט אים אַל-לען, אין דער קריזאַשצע, אַס מאַנג דעס אַללמאַכטיגען! אַמען. 28 יאַנועאַר 1882. דאַס צענטראַל-קאָמיטעע דער רעוואָלוציאָנאַרע פּיר דיא קרי-וואַשצע, הערצעגאָווינא אונד באַסנין."

דיא בערטבע פּאַס דרייגנס-שוישלאַטען בע-שטאַטיגען אַממער וויעדער. דאַס דיא רעוואָלו-ציאָנאַרע איינע פּאַרטיבע מיליטאַרישע אַנפּיה-רונג האַבען, וואַס בעווייזט. דאַס רוסישע אָפּפּי-ציערע דאַרף מטאַרבעטישען, יא פּרעלטיעט זאַגאַר, דאַס גענעראַל שאַבעלעפּף וועלכסט דיא פיהרונג דער רעבעללען אָבערעהמען זאָלל, דיעס איזט יעדאָך בלאָס אין גערעכט.

מאַן דאַרף זיך אַלזאָ ניכט טרייען לאַסען בעטרעפּפּס דער רוסישען פּרינצעסינ. דאַס גאַנצע איזט איינע קאָמאָדיע אונד פּר עס בעשטעהט קיין צווייפּעל דאַרטבער, וואָס מאַן גענען יעדען פּאַרטייען פּרידער. דיא לייטענדען קרייזע אין אָסטערריַיך-אונגאַרן זינד דענאָך אויף דאַס אַנטרעטען אַיגענע אינטערעסען אונד דיא אַנדערע אַנגעגאַנגען אונס אונד רוסלאנד צו בעשטעהטן קיין צווייפּעל דאַרטבער, וואָס מאַן גענען יעדען פּאַרטייען פּרידער.

דער קריעג אים זידען — אונד רוסלאנד.

דיא בערטבע פּאַס דרייגנס-שוישלאַטען בע-שטאַטיגען אַממער וויעדער. דאַס דיא רעוואָלו-ציאָנאַרע איינע פּאַרטיבע מיליטאַרישע אַנפּיה-רונג האַבען, וואַס בעווייזט. דאַס רוסישע אָפּפּי-ציערע דאַרף מטאַרבעטישען, יא פּרעלטיעט זאַגאַר, דאַס גענעראַל שאַבעלעפּף וועלכסט דיא פיהרונג דער רעבעללען אָבערעהמען זאָלל, דיעס איזט יעדאָך בלאָס אין גערעכט.

מאַן דאַרף זיך אַלזאָ ניכט טרייען לאַסען בעטרעפּפּס דער רוסישען פּרינצעסינ. דאַס גאַנצע איזט איינע קאָמאָדיע אונד פּר עס בעשטעהט קיין צווייפּעל דאַרטבער, וואָס מאַן גענען יעדען פּאַרטייען פּרידער. דיא לייטענדען קרייזע אין אָסטערריַיך-אונגאַרן זינד דענאָך אויף דאַס אַנטרעטען אַיגענע אינטערעסען אונד דיא אַנדערע אַנגעגאַנגען אונס אונד רוסלאנד צו בעשטעהטן קיין צווייפּעל דאַרטבער, וואָס מאַן גענען יעדען פּאַרטייען פּרידער.

נייעסטעס אים אַללען לאַנדערן.

* (אייגע פּראָקלאַמאַציאָן דער רעוואָלוציאָנאַרען). דיא וויַיגער „שאַר-שאַאַרט-צייטונג" וואַרנט געסטערן מיט בעשלאַג בעלעגט אַיגען אַבדרוקס אַיגענס אים-פּיס וועד-בען דאַס צענטראַל-קאָמיטעע דער רעוואָלוציאָ-נאַרען פּרעלאַסען האַט. דיא רעבעללען זינד, וויַיל אים דעם אים-פּיס הערפּאַרגעהט. פּאַן דער פּעסטען אַבערצייגונג דורכדרונגען, דאַס רוס-לאַנד, סערבען אונד מאָנטענעגרא אינהען בי-שטעהען ווערדען. — דיעזער אים-פּיס לויטעט אַללגעזעטצמאַסען:

„אים נאַמען דעס אַללמאַכטיגען נאַטטעס!

גראַסער הערראַטטעס דער גערעכטיגקייט, הילף אונס!

מאַכטיגע קאַיזערליכע טרייפּפּען - מאַרש מאַרשירען גגען אונס אים קריוואַשצע אונד הערצעגאָווינא. דיא גאַנצע וועלט ווירד דיא אינגען אויף אַיגענערע פּלוטען אונד גערעכטע אונד ווילל עפּאַרען דיא אַראַבאַכען דיעזער גראַסען מיליטאַר-קאָנצענטראַציאָנס. נעמאַנדעס זינד דיא אַראַבאַכען דער צייטאַמקיַיטען פּאַן אַהרע 1869 אונבעקאַנגט. דער שטאַטס-האַלטער וואַנגער שטעללטעל זיך אונס פּאַר. אים דיא לאַנד-וועהר אונס אַיגענטהומס-ריַיכען. ווי זאַגטען אַיגענס: פּרעלייבט אונס, צו פּיסען דעס מאַכטיגען קאַיזערס אונס צו וועדען אונד אויך צו בעשטען, דאַמיט ער זין באַר-מעהרצינגס אַיגענ אויף אַיגענער פּלעגנד ווערפּען. וואַנגער פּערווייגערטע אונס אַללעס אונד וואַרף גגען אונס אין דער עער.

אים פּעראַלאַסגגען הערבעסטע קאָממעט צו אונס דער שטאַטס-האַלטער באַראַן ראַיטש, גלייכפּאַללס אים אונס דיא לאַנד-וועהר אַיפּצו-בערדען; אויך דיעסמאַל האַטטען ווד אויך גע-בעטען, צו וואַרטען, אונד פּאַר-דערטען אויך אויף דיא פּעראַלאַסטונג דיעזער מאַס-רעגעל אונס מיטצוטהיילען אונד אונס דאַרבער אַיפּצוקלאָ-רען, דיא ווד דיא לאַנד-וועהר אַיגענען אונזערער לעבענס-פּעראַלאַסטונגס דורכאַוס ניכט אַנגעה-מען קאָנגען, דער שטאַטס-האַלטער ראַיטש ווילל אים אונזערע פּאַרפּרעטונגען אין, אבער דיא רעגיערונג אין וויען לעהנטע דיעזעלבען אַב.

אין אַללע אונזערע פּעראַלאַסטונגס וואַרדע אים וועגער מיסטעריאָס בעשלאַסען, אונס צו פּערגיטען, וועהאַבלע באַראַן ראַיטש פּלאַטצליך עגטשלאַסען אונד גגען אונס דער

אין אַללע אונזערע פּעראַלאַסטונגס וואַרדע אים וועגער מיסטעריאָס בעשלאַסען, אונס צו פּערגיטען, וועהאַבלע באַראַן ראַיטש פּלאַטצליך עגטשלאַסען אונד גגען אונס דער

נייעסטעס אים אַללען לאַנדערן.

* (אייגע פּראָקלאַמאַציאָן דער רעוואָלוציאָנאַרען). דיא וויַיגער „שאַר-שאַאַרט-צייטונג" וואַרנט געסטערן מיט בעשלאַג בעלעגט אַיגענס אבדרוקס אַיגענס אים-פּיס וועד-בען דאַס צענטראַל-קאָמיטעע דער רעוואָלוציאָ-נאַרען פּרעלאַסען האַט. דיא רעבעללען זינד, וויַיל אים דעם אים-פּיס הערפּאַרגעהט. פּאַן דער פּעסטען אַבערצייגונג דורכדרונגען, דאַס רוס-לאַנד, סערבען אונד מאָנטענעגרא אינהען בי-שטעהען ווערדען. — דיעזער אים-פּיס לויטעט אַללגעזעטצמאַסען:

„אים נאַמען דעס אַללמאַכטיגען נאַטטעס!

גראַסער הערראַטטעס דער גערעכטיגקייט, הילף אונס!

מאַכטיגע קאַיזערליכע טרייפּפּען - מאַרש מאַרשירען גגען אונס אים קריוואַשצע אונד הערצעגאָווינא. דיא גאַנצע וועלט ווירד דיא אינגען אויף אַיגענערע פּלוטען אונד גערעכטע אונד ווילל עפּאַרען דיא אַראַבאַכען דיעזער גראַסען מיליטאַר-קאָנצענטראַציאָנס. נעמאַנדעס זינד דיא אַראַבאַכען דער צייטאַמקיַיטען פּאַן אַהרע 1869 אונבעקאַנגט. דער שטאַטס-האַלטער וואַנגער שטעללטעל זיך אונס פּאַר. אים דיא לאַנד-וועהר אונס אַיגענטהומס-ריַיכען. ווי זאַגטען אַיגענס: פּרעלייבט אונס, צו פּיסען דעס מאַכטיגען קאַיזערס אונס צו וועדען אונד אויך צו בעשטען, דאַמיט ער זין באַר-מעהרצינגס אַיגענ אויף אַיגענער פּלעגנד ווערפּען. וואַנגער פּערווייגערטע אונס אַללעס אונד וואַרף גגען אונס אין דער עער.

אים פּעראַלאַסגגען הערבעסטע קאָממעט צו אונס דער שטאַטס-האַלטער באַראַן ראַיטש, גלייכפּאַללס אים אונס דיא לאַנד-וועהר אַיפּצו-בערדען; אויך דיעסמאַל האַטטען ווד אויך גע-בעטען, צו וואַרטען, אונד פּאַר-דערטען אויך דיא פּעראַלאַסטונג דיעזער מאַס-רעגעל אונס מיטצוטהיילען אונד אונס דאַרבער אַיפּצוקלאָ-רען, דיא ווד דיא לאַנד-וועהר אַיגענען אונזערער לעבענס-פּעראַלאַסטונגס דורכאַוס ניכט אַנגעה-מען קאָנגען, דער שטאַטס-האַלטער ראַיטש ווילל אים אונזערע פּאַרפּרעטונגען אין, אבער דיא רעגיערונג אין וויען לעהנטע דיעזעלבען אַב.

אין אַללע אונזערע פּעראַלאַסטונגס וואַרדע אים וועגער מיסטעריאָס בעשלאַסען, אונס צו פּערגיטען, וועהאַבלע באַראַן ראַיטש פּלאַטצליך עגטשלאַסען אונד גגען אונס דער

דער קריעג אים זידען — אונד רוסלאנד.

ביא געלעגענהייט דער יעטציגען בעוועגונג אים זידען אינזערער מאָנאַרכיע, בעשאַפטיגט מאַן זיך אַללעמאָל ניכט יא זעהר מיט דעם קריעג צוישען צאַר רוסלאנד אונד דעם פעראַלטעסטען צאַר רוסלאנד. אונד מאַן געלאַנגט צו דער איבערצייגונג, דאַס דיעזעס פעראַלטעסטע ניכט נאָכיג אין אַרדענונג דיא. טראָטץ דער בעקאַנטען ערקלעראונגען דעס גראַפען קאַלנאָקי אין דען דעלעגאַציאָנען, לויט וועלכען ווירד אין ברידערליכער איינטראַכט מיט רוסלאנד לעבען, איזט עס אָפּפענבאַר, דאַס דיא אַלטע שפּאַנונג צווישען רוסלאנד אונד אָסטערריַיך - אונגאַרן באהד ווידער איינפּרעסען דרופּען, יא מאַן שפּריכט בערייטס דאַפּאַן, דאַס אין גאַנצליכן (שפּריט) צווישען דיזען ווידער נאָר ניכט אינמאָגליך איזט. זא פיעל געבען איבערגענעם אייך דיא רוסישען צייטונגען צו, דאַס אין רוסלאנד געגענוואַרטיג צווייערליי פּאַרטייען עקסיסטירען, אונד צוואַר דיא ליבעראַלען, דיא דען פּרעדיגען דאַבען וואַללען, אונד דיא אַנדערען נאַנגטען פּאַנסלאַוויסטען, דיא דען קריעג פּרעדיגען. דיא פּאַנסלאַוויסטען-פּאַרטייא איזט דיא מאַכטיגע, אונד ווער דיא פּעראַלטעסטע אין רוסלאנד קענענט, ווירד ווייסען, דאַס איינע פּאַרטייא אין רוסלאנד זא לויט אונד קעק ניכט זין דאַרף, וועגען מיט דער רעגיערונג דערוועלבען דיא מאַכטהאַבער ניכט אינפּרעשטאַנדען זינד. עס איזט מיטהין אינצווישען אַללעדאָפּ, דאַס דיא פּאַנסלאַוויסטען דעפּהאַלבען זא קעק זינד, ווייל זיא פּאַן אַנדען אינטערעסען ווערדען אונד דיעזער אומשטאַנד מאַכט דיא זאַכע זעהר בע-דענקליך.

עס איזט יאַהר יאַהר, דאַס גערעס, דער לייטער דער רוסישען פּאָליטיק, ביא יעדער געלעגענהייט בעטריעט אונד בעשיאָרט, ווי עהרליך ער עס מיט אָסטערריַיך מיינט. — יאַהר איזט יא אַללעגער, דאַס גערעס אַמטליך דען בעקאַנגטען, אינפּרעשאָמטען טרינק-שפּרוך דעס גענעראַלס שקאָבעלעפּף לייגען גע-שטאָרבען דאַז. — אבער מאַן דאַרף ביא אַללדעם ניכט פּרעגען, דאַס גענעראַל אינגאַנטיפּפּ הייטע אין רוסלאנד מיסטער דעס אינגאַנגס איזט אונד גענעראַל אינגאַטיפּפּ איזט אין פּרעסעגער אַנפּאַלליאָטס אונד בעזאָנ-דערע לעבעלינג דעס צאַרס. דיעזער גענעראַל אינגאַטיפּפּ אַלזאָ, דער אין רוסלאנד פּרייא שאַלטען אונד וואַלטען דאַרף, האַט דיא פּאַנ-סלאַוויסטען-פּאַרטייא אַן אינער דינעס שטעצע גע-נאָממען אונד עס ווירד אַלזאָ ניכטס אַלס גע-העטצט גיגען אָסטערריַיך-אונגאַרן, וואַהרענד דיא ליבעראַלע פּרייעדענס-פּאַרטייא, דיא פּאַר אינעם קריעגע וואַרנט אונד אויף דיא אינגע-הייערען גלעבאַהרען הייזייזט. פּאַן דיזען פּאַנ-סלאַוויסטען זאַגאַרט פּרעפּאַלגט ווירדען, אין דען גראַסערען שטאַדטען רוסלאנדס האַבען זיך אַבגעראַלע פּאַנסלאַוויסטישע קאָמיטעעס גע-בילדעט צור אינטערשטיצונג דער רעוואָלוציאָ-נאַרען. דיא דאַממעלן גערעט אינטערשטיצונג דער אַישאַדישען זידען, דיא זיא אויך מיט גענעריַיע אונד וואַפּפען פּרעדיגען, יא, וואַס נאָך מעהר! אין קיעוו, אָדעסאַא אונד מאָסקוּיא האַבען זיך זאַגאַר פּאַרטייען ווערבונגס-קאָמיטעען גע-בילדעט, וועלכע פּרעדיגען פּיר דיא הער-ען-עזעגאַיונגען אַ צוזאַממענטראַממלען.

איזט דיעזעס אשת חיל אַם שיפּאַלטעצע איהרער צענעקסייבן מאַהאַנגיעס אבבערוואַן וואַרדען. בײַם פּאַרהיראַטונג אינער אַרמען פּערוואַנדטען יתומה ייזטט זיא נאָך קוראל העלמעטין אונד דאָרט אין פּערמדען בעאַרען אירהע אירזיטץ הילעל. דיא אַלגעמיינע אַכטונג אונד אנערקענונג, וועלכע איהר אין דיעזער אומגעבונג נעגאָבאָלט וואָרדיע, האט זיך אין דער פּרייזער אונד וועהרמטה, וועלכע דיא קונדע איהרעס מאַדעס הערפאָרריעף, אין דאָס גראַדע מאַנפעסטערט. תנצב"ה!

פּערלאָוונגען.

— (1860ער שטאַאַטס-לאָזע.) בייא דער אַם 2. פּעבער 1882 אָפּרעגעאָמענען פּערעינ-צייכונג וואָרדען דיא נאַכפאָלגענדען נוממערן געגאָבען: 186 265 626 858 978 1045 1756 1976 2905 3047 3315 3611 3757 3960 3990 4260 4293 4614 4625 4685 4824 4907 4911 4953 4959 5045 5288 5536 5769 6022 6116 6185 6345 6362 6458 6481 6662 6673 6806 7086 7381 7526 7672 7673 7913 7957 8285 8309 8431 8544 8643 8785 8889 8948 9087 9599 9662 9715 9750 9761 9901 10222 10248 10313 10323 10894 11157 11470 11636 11648 11819 12008 12044 12047 12266 12715 13293 13342 13926 13931 13948 14356 14416 14649 14729 15169 15178 15384 15657 15875 16237 16286 16622 16685 16759 16890 16943 16978 17097 17129 17181 18075 18749 19217 19653.

☞ ווייר ערזוכען האַליכסט דיא געעהרטען הערען אבאָנענטען, דיא מיט דעם פּראָנומעראַציאָנס-בעריכטען אין ריקשטאַנדע זינד, דענזעלבען אָפּאַרט אין אזונדערן צו וואָללען, דאַמיט אין דער צוזענדונג דעם בלאַטעס קיינע אונטערברעכונג איינטרעטע.

האַנדעלס-בעריכט דער וואָכע.

ווייצען. דיא פּרייזע נינגען אין דיעזער וואָכע אוס 30 קר' צוריק, — דער פּערקעהר וואר איין איבעראוס מאַטטער. פּערקויפט אונד וואָרדען 70,000 מעטער-צאַר. פּריזע אַהרטסווייזען צוריקגעגאנגען אַם 12 נולד' 40 קר' בז' 12 נולד' 13 קר'. הערבסט-ווייצען צוריקגעגאנגען אַם 11 נולד' 40 קר' אויף 11 נולד' 25 קר'. קאָרן אַם 8 נולד' 80 קר' בז' 9 נולד' — קר'. — גערסטע. פּשעניגערסטע 7 נולד' 30 קר', בעריגערגערסטע אַם 7 נולד' 70 קר' בז' 7 נולד' 40 קר'. מיטאַל מאַלץ-גערסטע 8 נולד' בז' 8 נולד' 50 קר'. — האַפּער. פּערקויפט איין לעבאַדאַטער. פּרייזע שווינגען אַם 7 נולד' 60 בז' 7 נולד' 85 קר'. מיטאַל-וואַהרע אַם 8 נולד' — קר' בז' 8 נולד' 5 קר'. מערגעגע פּער פּאַרהיראַט 8 נולד' 37—50 קר' — קו-

קורוץ. מאַטס. בריעגנער-וואַהרע 7 נולד' 30 קר' בז' 12 נולד' 22 קר'. ניי-מאַיס אַם 6 נולד' 65 קר' בז' 6 נולד' 85 קר'. מערגעגע פּער מאַי-זוי' 7 נולד' 41 בז' בז' 7 נולד' 53 קר'.

רעפּס. קאָהל פּער אונזטס-טעפּפּעמבער 13 נולד' 50 קר' בז' 13 נולד' 75 קר'.

ריבאַל פּעפּס מיט 34 נולד' בז' 35 נולד' — קר'.

מעהרפּרייזע פּער 100 קילאָ אַב בודאַפּעסט.

8	7	6	5	4	3	2	1	0	N.
16.60	17.60	18.60	19.80	19.80	20.60	21.20	21.80	22.40	f.
8½								8½	N.
11.60			4.60		4.90			14.80	f.

שפּיריטוס. פּראָס נעשאַפט בלייבט אויך אין דיעזער וואָכע זעהר שלעפּפענד, דער שפּעקולאַציאָנס-קויף איין אבגעשוואַכטער אונד נאָטערט מאַן: וואהוואַהרע נאַס 31 בז' 31¼ קר', אים קאָנזום 32 בז' 33¼ קר', — פּרעפּהספּענוואַהרע 33¼ בז' 34 קר'. — אללעס פּער 100 לישטערצענטס אָהנע אַם פּרעסע קאַפּסען.

צוועשקען. באַכנישע מיט 21 נולד' 40 קר' בז' 23 נולד', פּערבישע מיט 20 נולד' 53 קר' בז' 21 נולד'. לעקוואר. סלאַוואָנישע וואַהרע 16 נולד' 50 קר', באַנאַטער מיט 15 נולד' 50 קר' נעהאַנדעלט.

פּעטראָלעאַם. פּרייזע שווינגנד; מיט 16 נולד' 50 קר' בז' 17 נולד' פּראָפּעסע וואַהרע פּער 100 קילאָ, עפּעסאַ קאַססאַ.

אינשליטט (חלב). קענ-אינשליטט איזט אַם 43 נולד' בז' 44 נולד' נעהאַנדעלט. פּרייזע האַלטען זיך בעפּעסטענס.

קאַרטאָפּפעלן מיט 3 נולד' 20 קר' פּער מעצער.

פּאַבריקסמאַסז נעוואַשענע וואָללע 2 נולד' — קר' בז' 2 נולד' 60 קר' פּער קילאָ.

אַהרע הייטע. אונגאַרישע קוההייטע 112 בז' 114 נולד', מאַראָקענע אָקסענהייט 110—113 נולד' פּער 100 קילאָ. אונגאַרישע פּיפּפּלינגע 115—118 נולד', באַנאַטער קנייפּען 125—130 נולד', דייטשע קוההייטע 112—116 נולד', האַמהייטע 11—12 נולד'.

קנאָפּפּערן. אונגאַרישע פּיפּמאַ-וואַהרע 17 נולד' דייטשע'ר. בעפּסערע וואַהרע מיט 67 נולד' נעגיי-נעגע 55—56 נולד'.

לאַסטע-צוזאַמענגעזעטצט אַם 8. פּעבער:

ווייצען:	59	25	44	32	88
קאָרן:	52	51	40	64	68
גערסטע:	66	14	90	19	74

בריעפּע דער רעדאַקציאָן.

זר. עדוהרד הערען אבראַהאַמבערגער אין ניסטענגע. אידר לאָז איזט נוכ נעגאַנגען. — ה' מיעיר קאַהן אין נ. ווייר האבען דען בעטראָג ערהאַלטען. דיא אדרעס-שליפּפּ ווייר שאַפּפּען רעכטענגעשעלליגט. — ה' אַהרהמאַן אין ט. דאַסזעלבע, וואָס דיא שריייבען, האבען ווייר בעריישט

בודאַפּעסטער באָרזענקורזע אַם 13. פּעבער.

לאַזע.	קר.	אַל.
1854ער 4 פּערצענטיגע שטאַאַטסלאָזע . . .	115	—
1860ער „ „ נאַטיגע לאָזע . . .	120	—
1860ער „ „ פּרעמיע לאָזע . . .	134	—
1864ער שטאַאַטסלאָזע צו 100 נולדען . . .	171	—
1864ער „ „ צו 50 „ . . .	169	—
קרעדיטלאָזע . . .	175	—
אונגאַ-אַמסטערדאַמער-לאָזע . . .	117	50
אונגאַרישע פּראַמיטיגע לאָזע צו 100 נולדען	113	—
רעטשע האַלבע צו 50 נולדען . . .	111	—
פּרעסבאַהל לאָזע . . .	109	—
וויענער קאָמבינאַציאָנס-לאָזע . . .	122	—
פּרעמיע לאָזע צו 100 נולדען . . .	127	—
קאַפּאָ רעגענסבורגער . . .	—	—
פּערקעלאָזע . . .	24	—
אינסבוקער לאָזע . . .	23	50
קלאַרי לאָזע צו 40 נולדען . . .	32	—
קינגלעטטשע לאָזע „ 10 „ . . .	17	50
קראַקויער לאָזע „ 20 „ . . .	19	—
אָפּענער לאָזע „ 40 „ . . .	40	75
אַלפּפּס לאָזע „ 40 „ . . .	35	—
וידאָלפּסלאָזע „ 10 „ . . .	20	—
פּאַלס לאָזע „ 40 „ . . .	20	—
וואַלדשטיין לאָזע „ 20 „ . . .	23	—
סט. גענאָאַס לאָזע „ 20 „ . . .	48	50
סאַאַנסלוויער לאָזע „ 20 „ . . .	25	40
וואַלדשטיין לאָזע „ 20 „ . . .	—	—
ווינדישגראַצער לאָזע „ 20 „ . . .	11	69
לאָיכטענער לאָזע „ 20 „ . . .	23	50

ווערטה-פּאַפּיערע.	קר.	אַל.
אונגאַרישע גאָלדרענטע 6% . . .	118	—
אונגאַרישע פּאַפּיער-רענטע 5% . . .	86	—
אונגאַרישע צוזאַמענגעזעטצטע רענטען	96	50
טעמעשער-באַנאַטער . . .	96	—
וויענער-ווייזע . . .	97	—
נאַדיאַשע . . .	102	—
בוקאָרעסטער . . .	100	50
אונגאַרישע אייזענבאַהן-אָבליגאַציאָנען	109	25
אונגאַרישע-אָבליגאַציאָנען . . .	97	—
פּאַפּיערשיינע דער אונגאַרישען באַנקעקע-		
דיט-אינשטאַלט צו 5% פּערצענט . . .	101	—
דעטשע דער אונג. דיסקאָנט-באַנק צו 4½%	101	—
דעטשע אַלגעמע. באַנקעקרעדיט צו 4½%	101	50
דעטשע צו 5 פּערצענט . . .	101	50
דער אונגאַרישע-נאַציאָנאַלבאַנק	166	50
דער נאַדיאַשטאַבאַן . . .	169	50
אַסטריאַ-דייטשע קרעדיט-אַקטיען . . .	285	—
אונגאַרישע קרעדיט-אַקטיען . . .	294	—
פּערבישע 3% אָבליגאַציאָנען . . .	59	—
גאָלד-קורזע.		
וילבער-אַשיאַ . . .	80	70
רוקאַטשין . . .	5	61
אַסטריאַ-דייטש-אונגאַרישע 8-גולדען-נאָטע.		
שטיק (20 פראַנקס) . . .	9	58
נאַפּאָלעאָנדאָר . . .	9	75
דייטשע רייכסבאַנקנאָטען . . .	58	60
20מאַרק-שטיקע . . .	11	69
וויענער פּאַפּיערגעלד . . .	1	23

פּרוכספּרייזע דער קאָרנהאַלע אַם 13. פּעבער.

פּרעיסע	קר.	אַל.	פּרעיסע	קר.	אַל.
קאָרן אַלט . . .	72	9.10—8.80		—	—
				74	—
גערסטע גאַלץ . . .	64	10.50—9.40		75	—
גערסטע פּשעניגע . . .	62	7.70—7.50		76	—
האַפּער . . .	40	7.95—7.55		77	—
קוקורוץ באַנאַטער . . .	75	7.35—7.30		78	—
אַדעיער . . .	73	7.25—7.20		79	—
דער וואַהרע . . .		6.15—5.90		80	—
וויייצען	פּער פּיהיאַהר	12.50		75	—
„	הערבסט	—.—		76	—
קוקורוץ	מאַי-יוני.	7.43		77	—
גערסטע		—.—		78	—
האַפּער		—.—		79	—
	פּרוהיאַהר	8.55		80	—
	יעסס	—.—			
				75	—
				76	—
				77	—
				78	—
				79	—
				80	—
				75	—
				76	—
				77	—
				78	—
				79	—
				80	—

הילזענפּרייזע	אַם	ביז
פּיזאָלען	10.50	9.50
צוויעבאַכאָנען	13.—	12.—
לינזען	18.—	12.—
ערבסען	11.—	9.25
הויזבוינען אַמסטס זאַק	10.50	10.25
מאָהן, גרויע 34 פּל. בלוי	40.—	39.—
האַנאַמאָנען	9.—	8.50

אַלע-שפּיריטוס 31 ½%, 31½ קר'.

שפּיריטוס, פּערסאָהענט: 34½—35 קר'.

Herausgeber und verantw. Redakteur: Carl Leberer. Druck von Emerich Bartalits, Budapest, VIII., Eszterházygasse Nr. 12.

פינדען. וועגן דיא רעגיערונג היעמיט ניכט איינ-פערשטאנדען אין אנדערע ברייפין. וועגן מאן אין רוסלאנד נאך אממער דיא פערבריטע האמ-טע, פיר אינזערע מאגאריע פריינדליכע געזינ-נונגען צו הייבען זיך ווייסען יא שאן לאנגסט. וואס איינע רוסישע פריינדשאפט ווערטה איזט, אינד מיססען עבען פאן זיטען רוסלאנדס איך אללעס געפאסט זיין!

• (דיא לעמבערגער ראבבינער-פערזאמלונג.) וויא איינעס וויעניר בלאה-מע געמעלדעט ווירד, האט דער „בעלזער רבי" דען בעטראג פאן 100,000 גולדען צור פערפיגונג געשטעללט. אום דיא קאמענדן דיעזע פערזאמא-לונג צו דערקען. יעדער ראבבינער, דער אין דיעזע פערזאמלונג טהיילנעמם, ערהאלט איינ דיג-גאנג פון בעטראגונג ניכט נור רייזע-שפעזען, זאנדערן אויך „ריאטען". דאס הייסט: „מאנע-נעלדער" וואהרענד דער דויער דער בעראטונגען.

• (רוב מאדע יעמערנ.) דאמס-מאג אבענדס אם 6 אוהר דראנגען 2 רייבער, דערען נעוויסער איינערוים וואהרען, אין דיא וואהנונג דעם יידישען איינוואהנערס קאפשאר נערשטמאנן. פאר אללעס שפערטען דיא רייב-בער דיא דיענערשאפט אין איינעס ציממער אב זאראגן פערלאנגטען זיא פאם אלטען נערשט-מאנן דאס געלד. דאס ער אלס „נדן" דיינער דעמאנסטס הייראטהענדען מאכטער אין בע-ריישאפט הייעלט. אלס נערשטמאנן דיך זיי-נערטש. דאס געלד אירגען אויסצאהלען, בע-נאנגען דיא רייבער אירגן צו פערגעלן אונד דראה-טען, אירגן צו מארטערן. יעדען ער אהרעם וואנ-שע גיכט וואפאפן נאכקאמסט. נערשטאמאן נאב דען דריבען 200 גולדען. אין שווייגער-זאהן אונד איינע טאכטער נערשטמאנגס האמ-טען זיך גלייך ביים אינדרינגען דער רייבער אין איין נעבענ-ציממער נעפאלכטעט אונד דא טהה-רע דעסגלעכען פערראטמערס. אינצווישען קאם איך דער זאהן דעם הויז-הערען (זינמנד) נאך הייזע. דער דיא אם פארטגרעגן בעי-פאפנגען ריבער אין דער קיכע טראף. אלס ער ערפאהר, דאס דיא רייבער זיינעס אבטער 200 גולדען אב-ענאממען האבטען, פארדרעטע ער אם דאס געלד פאן איהנען צוריק. איינע דער רייבער פייערטע הערריך זיינע פיסטאלע איך דען יונגען מאנן אב; דיא קיגעל דראנג דעם אונגלילכען אין דיא בריסט. דיא רייבער שריען: „זינמנד, דיא

יידישע מאדכען מיט דען וואפען: „גליך ער-שיעס איך דיך!" — דאס קינד וואללטע עבען הייסיאלטיפען, אלס דיא קיגעל לאפטנג אונד דיא ארמע מיט לוטעם אויסשריי. אין דיא בריסט געטראפפען, צוזאממענשטורצטע. דאס קינד שטארב צוזאמען דער לעבענס-נעפאהרלי-פערלעטצונג אין דער לוגנע שאן נאך 3 טאגען. דיא נערכטליכע אונטערזוכונג אם טהאט-ארטע פאנד עבען מעדהערען מאנגען שטאטט, דער אגער אבער עגהט דאך אינבעהנדערט פריי-הערוים.

• (אנקונפט פליכטנער יודען אין ענגלאנד.) לאנדאנער בלאטטער פאן פארעסטערן בריגנגן פאלגענדע נאכרי-בטשן: איינע גראסע אנצאהל פאן יידישען פליכטלי-גען, דיא דך אבער דיא רוסישע גרענצע גע-רעטטעט האבען, איזט אם 10. דיעזעס ארס האמבורג אין לוויערפאאל אנגעקאממען, אום אין דיא נאך אמעריקא זיך איינשיפפען. עס זינד 250 מאנגען אונד פרויען, וועלכע דעם אנזוויערקער- אונד אקפרבי-שטאנדע אנגע-הארען. דיעזעלבען פרהסטן 95 קינדער אונד זיינלינגע מיט אונד ווערדען מיט דעם דאמפפ-שיף „אללינאים" נאך אמעריקא אין דיא אייניש-פען. זיא וואהרדען אין לייווערפאאל דורך איינע פערטערונג דער אגנלא-יעזיטשא-אססאציאציאן עמפפאנגען. אהרע אאמפנגמאנגען בעדרענססע וואהרדען אין לייווערפאאל דורך דען שאפדטשען אינטערשטעזונגס-פאנדס בעגאנגען. דיא פער-טערפער דער פיטענגס-רעדאקטערע האמטען אינע לאנגע אינפערדערונג מיט דען פליכטלי-גען, אונד עס טרעטען דאביי אם פעדע ביזהער אנבעקאנגטע אינצעלהייטען אביבער דיא פער-אללגנגען, וועלכע דיא פליכטלינגע אין אהרער היימאטה אין רוסלאנד ערלייטען, צו טאגע. דיא נאמען אונד דיא אדרעסבריפ עגעער, וועלכע אל-בע דאטען נאכבאן, וואהרדען נאכגעטהן; אבער מאן באט דיא פיטענגס-בערכטערשטאטטער, דיע-עלבען ניכט צו פערפאפפענטליכען, דא עס אויף דער האנד לייגען דאס דיא אין רוסלאנד צוריק-גבערבעגענען פערוואנדטען דער פליכטלינגע, דורך דערארטיגע פערפאפפענטליכונגען נור לייד-דען ווערדען. אין ערוויידערונג אויף אנפראגען ערצאהלטען דיא לייטט, דאס 22 אנגעבר אהנגען אין דער רוסישען ארמעע עגדיענט אונד אם לעטצטען רוסיש-טירקישען קריעגע טהיילגענאמ-

ביזט ערשאססען!" אונד ערגרייפפען דיא פליכט-לינגע דער הערהיטע דעם אמט-רייטער נאך 4 רייבער וואבע, וועלכע דיא פליכט אהרער 2 רוב-נעגאססען דרעקטען אונד אויף דיא הערבייר-אייגענדע פאלקס-מענגע שאססען. פאן אייגער קוגעל ערטראפפען, בראך איין מאנן צוזאממען אונד דיא רייבער בעגיגטצונג דיא פערווייזונג דער לייטע, אהרע פליכט אונגעהנדערט צו בעווערקשטעלליגען. דיא אריטטע האבען דיינע האפפענגס, דען שווערע פערווונדעטען דיינמנד אין בעראטונגען פון דעם הויז-הערען אין גאנגע אונגאנן ניכט נור סטענאציאעלל, זאנדערן וואהרענד אם טרעטנד צו ווערקען. דאס גערייכט לייטעט, דאס דער עדעמאל-יע מיגסטער-פרעזידענט אונגאנ. דער געוויזענע אונגארישע אונד געמיגנאמע פינאנץ-מיגסטער, נראף מעלכיאר לאנאי אין קאנקורז גערעכטען ווארע. ווער האבען צו דיע-זעס גערייכט צו בעמערקען, דאס דאס אזעולבע אבערטרבען איזט. פאן פערשידענען בלייבווער-ציר פאלגע ווערען, דאס נגעגען איהן עקסעלי-ציאנען פערלאנגט וואהרדען.

• (איין טרוריגער שערץ.) מאן שרייבט אים גאלגאץ: דאס 9טהרייגע טאב-טערבען דעם רעשטענער יידישען איינוואהנערס עקשטען גינג פאהיגע וואבע אין דיא וואהנונג דעם דאקטערנס פארסט-אגערס, וואזעלבסט עס פאן דערסטען טאבטערס אין דאנ-אר-בייגע אינ-טערגבטעס ווערדען פאללטע. מטשלעריוילע קאם דער אלטע אגער גאנד הויזע אונד נריפ דאך אייגע בייגן דריאלהייר, וועלכען זיין זאהן טאטס פאהרער אין ביטרא מיטגע, אונד פרא-ביטטע דיא קלאפפען, אונדם ער זיך נעגען דיא אינגר קדרטע, דא דיא עדאך אללע צוקלאפפ-טען, עדמאהנטען איהן דינע טאכטער, קיגגען שאפפ צו פרבען, ווייל דער דריאלהייר נעלא-דען איזט, אונד לייפען אין דיא קיכע הינים. נון ווינדעטע זיך דער אלטע נעגען דאס מלינע

מיך, דעסמען ווענלע אייגנע אונד אללגיין נאך דעם וויס-סען שטערבט. פיר דען אלטע עקקגנסטס דער וואהרהייט דאס איינגעגע, בעגעגרענסוגיערסטע טון איזט. פיר מיך איזט עס ניכט וואהלגעטראן, דאס איך דורך אנדערע פפלכטען געבונדען מיך פיהלע.

שולמית פינג אן צו וויינען.

„עס איזט וואהר. — שפיאך דיא אונטער טהראנען.

— וואס דוא מיר עבען אפפענבארט האסט. בעפרעמט מיך דערר. ניכט אום מיינשוללגען, זאנדערן אום דיי-נעשוללגען. וווגן דער אין אינגרעטשטעליכער פעלוסט פיר ישראל. וווגן דער האדע פלוט דיינעס נעשטפס גע-נעדעמטס ווערדען ווירדע. אך צוואר ווערדע אונד אויפארען, דיך צו ליעבען, אונד נעמאלס ווירד איין אונדערער מאנן מיין נאטטע ווערדען. דענאנך בטשטע איך דיך: גיב מיר דען שיידע-בריעף („גט") אונד לאזע דאס באנד, דאס אונס אנאינאנדער פפפפעלט."

אונד בן עזאי טהאט זיא: „מיט שווערעס הערצען נעגשפראך פע זיך. דעם ראטהע דיינעס וווייבעס צו פאל-לען, פע פ פהלגט, אום פע ניכט אנדערע קאנגנען.

אלס דער שרייבזונגס-אקט פאפיריבנד וואר, אומארמ-ע ראחל אויהיע וויינענדע אבגעטע.

„דוא האסט נאאסטערע אללבראכט אלס איך. —

שפיאך זיא, — דא אללע וועלט פפיייט אונד לאבט, ווייל איך אונטער אויפאפפענונג אייסעריר נליקס-נעטר מיינען נאטטען פפיר דיא הייליגע תורה נעוואנגען האבע. דאס שפאדע, וועלכעס דא נעבראכט, איזט טרוינגאל נאטטר אלס דאס מיינינג. דוא האסט דען נעליעבטען דיינעס הערצענס פרייגענגעבען, אין פפלט אונד דיינעס ניכט צו העמסמען. נאטט וענגע דיך, מיין גע-ליעבטעס קינד!"

• • •

„גליעבטער, שפיאך אייגעס מאנגס שולמית צו איהם, — עס שטערבט מיך, דיך ניכט הייסע צו זוכען, אונד מיר דאך, וואס דיין הערין בעלאסטעט."

„איך קאנן פון דיר ניכט וואנגן. — אנטוואר טעבע דער נעפאנגנע. — „איך פיכטע, מיינע מטטפפטיילונג ווירדע דיך צו זעהר בעגרייגן."

„אלס אבער שולמית מיט בטשטן ניכט נאלליעס, עגשטראך זיך עגדלוך דיע יונגע עהעמאנן, דיינעס בע דען קומפטער דיינגס הערצענס צו ערשליעסען.

„דוא האסט מיך פערלאאסט. — אנטע ער. — מיין לעבען דער הייליגען תורה צו ווידמען. מיי-נע ליעבע צור תורה איזט ווידרעס יא שאארק נעוואר-דען, דאס קיינע אנדערע ליעבע נעבען איהר אין מיינעס הערצען רוים האבע. יעדע מיגטטע, דיא אך דעם תורה-לייגען עגטצעהען מוס, ערפיללט מיך מיט קומפטער אונד בעטרייבנס. אונד דיעזע בעטרייבנס הערפטס דיא שאאנגונג מיינעס נעפפטס."

„אַ, מיין גליעבטער. — אנטוואר טעבע שולמית; — ניכט ווערדע איך דיך דרייען. אויטשליעסלך דער נאטטס-לעהרע צו לעבען. יע אייגייגער דוא אין איהר פפרשקטס. דעסמע מעהר ווערדע איך דיך ליעבען אונד פערעהרען."

בן עזאי שטטעטעלט דאס הייסס.

„שאן דער נעדאנקע, — אנטע ער. — אן דיא פפליכטען, דיא איך אלס נאטטע אונד שאאטער אלס אאטער צו ערפיללען האבען ווערדע. שאאדע אונד דינ-דערס מיך אונאוטהאליך. איך וועללטע דאס ווארס ניכט בעגעבען, דאס איך דיר אלס קואכע נעגעבען. פיר יעדען אנדערען ווארע יא דער בעגיטטע איינעס זע עדלען, פאאממען אונד האכטטערע-צונג, דער שאאטער דעס נאטטס אאנגעס אין ישראל. דאס האסטע גליק; פיר

אלס ראבבי קעיבא זיך איינעס מאנגס אין דאס לעהר-הויז בעגעגנען לעבען. אאגר צו דער ראבבינע לע-שלאאסען, דער מחיר-חשער אאנטע איהם. ער האבע דען אייפפראג איהן צו ערווידען, דאס ער זיך אין דיא וואה-נונג דעס פרסטען רבן גמליאל בעגעבע. ראבבי קעיבא נינג דאאפפע הין. אונד פאגנ בייא דעס פרסטען זיינען לעהרער ראבבי יהושע בן חנניה. דען נאך יעדר יונגען, אבער בעריטטס יעדר געלעהרטטען ראבבי אלעזר בן עזריה אונד אויסער איהנען אייגנן פרעמדע, אין דעס ראבבי קעיבא זיינען אלטען פריינד מאדדאפאוס אוים דאס ער-קאנגנט; ער בעגרייסט איהן אויף דאס הערצליכסטע. דיעזער אבער לאבע בערטבען נעפטההנס אויפ שאאך: „לאסטס אונס קיינע צייט פערליערען, איהר נראף-סען לעהרער ישראל'ס. דעסעגע איך אונד נעשאאפטס מיר, איך דען אינהאלט מיינער באשאאפט פאר-צוטראג-נען. — מיך האבען אונזערע בריידער אין דאס אין איך בע-נעשיקט, אום איך צו בטשטען; דאס איהר איך אויף דען ווינג מאכטעס אונד נאך דאס ווייזעס. נאאטע נעפאהרען בעדראהנען נאנזע ישראל; אום דיא אהר ראזאלענען, בעדאראף עס דער לאנגערען אויסאיינאנדערזעצונג. דעס-האלב דעסעגע איך ערדער אונד דאערס מיך אן."

דיא וויזען פראאגען זיא, וויא אם דער נעזאמטען דער הייסשען יודען פערלאנגטע. אונד דיעזער פוהר צו ערדען פאגס:

„קאיזער דאמציאן. דער בריודער יענגס טיטוס, וועלכער דיא אונזערע נאטטע צערשטאערט, איזט אין מגנש. דעסטען נאראקטער אוים דען נאטטען ווי-דערשטריכען צוזאממענזעטצטע איזט. איך מוס איך דאס ערקלארען, דאמיט אירר ווייסטע, וועלכער אר-טע נעפאהרען זינד, דיא אונס בעדראהטן."

(פאר־זטוקצונג פאלגט.)

*(אויס דעם אונגאַרישען רייכס־טאָג.) אין דער דיינסטאָג־זיטצונג דעם אונגאַרישען ריכסטאָגס וואָרדן דאס בודגעט דעם קולטוס־מיניסטערס פערהאַנדעלט. ביי אַ דיעזער גלעגענהייט וואָרדן דערנאָך אין גאַנצען זונדעריגען־רעגיסטער פאַרגעלעגט. דער דאָזיגער איראַנאַ מאַכט דעם קולטוס־מיניסטער פאַרוואָרפן, דאס ער ביז היי־טע נאָך אומעטער ניכט דיא אַיינשלאָג־עהנג אויפגעהאַט. ווי דאס אַבגעלעזענע בוך אומעטער קיין גוטעס אויבער רעליגיאָנס־פייהייט, דיא עלטערע זינד געוואָרענען, אהרע קינדער אין אַיינער בעשטימטען רעליגיאָן ערציעהען צו לאַסען, דערנער ברינגט פאָלגענדען אַלאַרט צור אָפּגעגעלוכטיס. „אין אַמבאַר האט אין יודע אַיינע בריסטען צייטונג־עדיטאָר עדיטאָר־אהטעס, דער אין אונגאַרן איזט דיא עהע אונגילטיג, דיא קינדער דיעזער עהע וואָרדען אונעהעלך מאַ־טריקולירט. דאס ערסטע קינד דיעזער עהע, איין מאַדכען, וואָרדע אין דער רעליגיאָן דער מוט־טער ערצאָגען, געטייפט. דאס צווייטע קינד, איין קנאַבע, וואָרדע בעשניטען, דא עס זאָ דער אַוינוש דעם פאַטער וואר. וואס האט זיך דער דערר מיניסטער געטהאַן? ער האט אַיינען ע־לאַס הערויס־גענעבען, דאס דער קנאַבע נאַטוראַ־גענאַלס מיט גוטיאָלס געטייפט אונד אַלס בריסט ערצאָגען ווערדען מיסטע. איזט דיעס ניכט איינע פערגעוואַלטיגונג? אים נאַמען דער צייטונגאַ־אַיגענ דעם אייגענגלאַרען יאהר־הונדערטס פאָרדערע אין דיא אַיינפיהרונג דער אַלגעמאַינען רעליגיאָנס־פייהייט. — קול־טוס־מיניסטער טערפאָס אונטערטעילט פאָל־גענדעס: „געדערהטס הויז! איך זעהע אין אונ־נאַרן גירגענדס איינע שטיר פאַן קאַנאָנס־אַנגעל־לען אָדער קירכלעבען פערפאָלגונגען. דיא איינ־פיהרונג דער צייטונגאַ־עהע אָדער רעליגיאָנס־לאַ־זקייט קאָנגטענט דען גוטהער בעשטעהענדען רעליגיאָנס אונד איך דעם שטאאטס זעהר פיעל שאדען. איינע רעליגיאָנס־לאַזיגקייט פיהרט איך צור פערגיטטונג יעדער רעליגיאָן. — אַיבריגענס וויסען איר עייאַכסעלער זיך אַלס מאַ־גיסטראַט אין אַיגענס לאַנד. דאס אַיגענען וויר אים דעס ניכט פערבעטען. וויר קאָנגען אבער בע־פעהלען, דאס ער זייגע קינדער אין אַיינער אַיינער געזעטצלך בעשטעהענדען רעליגיאָן ער־צעהען מיסטע. אהנע רעליגיאָן קאָנן דיין שאאט

פאָלליטאָן.

יודא אונד ראָם.

(16-טע אַפּרעטצונג.)

פּראָפעדעס גוליבסע זיך בן עזיאַ דורך דאס פע־שפּעכען, וועלכעס פון זייגער זייגענד־נעשעלען נעגעבען האַפּטן, נעבונדען. ער פאָלגט דעם רופ זיינעס פריי־דעס אונד לעהרערס. אים זיך מיט דעסטן אַכטסר צו פּעלגען.

בלבא שבוע זיינשטע דיא האָבעיס זיינער ענקעלען מיט נאָכסער פראַכט צו פיעלן. צאַהלרייכע נאָכסע וואַ־רן ערשיינען. אונטער אַיהנען דיא נאָכסען אונד בע־דיינשדנסטען מאַנגער אין יש׳אל. דאס נאָכסע הייז בלבא שבוע׳ס וואר נעפעלגט ביז אויף דען לעצטען רוים. נאַנצע הערערען אונד וויבער אַלע קאַ־דיהערע אונד באַ־אַפּען דעם הייזעס וואורדען פאַן נאַנצען שארען פאַן קאַנען אונד באַקערן בעריינגט. אַם־אַבענד דער האָבעיס וואר אים דעם נאָכסען נאַכשען אַיינע אונאַבזעהבאַרע אַפּאַטע איינגעשעללט. אַלעע זיינער אונד דיינערינגען האַפּטען אַלאַוויף צו שהען, דיא לאַנגע ריהע דער נאָכסע צו בעדיינען. דיא ערשיגען אין אַיינע אַיינע אַיינע